

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

вул. Прорізна, 15, м. Київ, 01601, тел. (044) 254-06-00, тел./факс: (044) 279-05-29
E-mail: zagal@nads.gov.ua, сайт: www.nads.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37819430

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р..

Білоус В.

foi+request-72679-abf57079@

dostup.pravda.com.ua

Шановний пане Володимире!

НАДС в межах повноважень розглянув Ваше звернення від 22 липня 2020 року.

Відповідно до пункту 3 частини третьої статті 13 Закону України «Про державну службу» (далі – Закон), пункту 4 Положення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 500, НАДС надає роз'яснення щодо застосування законодавства з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.

Згідно з частиною п'ятою статті 3 Закону окремі особливості проходження державної служби в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, та в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, їх територіальних органах визначаються Митним кодексом України та Податковим кодексом України.

Статтею 41 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI (далі – Кодекс № 2755-VI) встановлено, що контролюючими органами є: податкові органи (центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, його територіальні органи) – щодо дотримання законодавства з питань оподаткування, законодавства з питань сплати єдиного внеску, а також щодо дотримання іншого законодавства, контроль за виконанням якого покладено на центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, чи його територіальні органи.

Статтями 341, 342 Кодексу № 2755-VI визначено, що служба в контролюючих органах є професійною діяльністю придатних до неї за станом здоров'я, освітнім рівнем та віком громадян України, що пов'язана з формуванням державної податкової та митної політики в частині адміністрування податків, зборів, платежів, реалізацією податкової та митної політики, політики у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту,

алкогольних напоїв і тютюнових виробів, а також із здійсненням контролю за додержанням податкового, митного та іншого законодавства, контроль за яким покладено на контролюючі органи.

Посадові особи контролюючих органів є державними службовцями.

Правовий статус посадових осіб контролюючих органів, їх права та обов'язки визначаються Конституцією України, цим Кодексом та Митним кодексом України, а в частині, що не регулюється ними, – Законом України «Про державну службу» та іншими законами.

Крім того, пунктом 4 частини першої статті 4 Закону визначено, що державна служба здійснюється з дотриманням принципів, зокрема, політичної неупередженості – недопущення впливу політичних поглядів на дії та рішення державного службовця, а також утримання від демонстрації свого ставлення до політичних партій, демонстрації власних політичних поглядів під час виконання посадових обов'язків.

Згідно зі статтею 10 Закону державний службовець не має права демонструвати свої політичні погляди та вчиняти інші дії або бездіяльність, що у будь-який спосіб можуть засвідчити його особливе ставлення до політичних партій і негативно вплинути на імідж державного органу та довіру до влади або становити загрозу для конституційного ладу, територіальної цілісності і національної безпеки, для здоров'я та прав і свобод інших людей.

Державний службовець не має права:

1) бути членом політичної партії, якщо такий державний службовець займає посаду державної служби категорії «А». На час державної служби на посаді категорії «А» особа зупиняє своє членство в політичній партії;

2) обіймати посади в керівних органах політичної партії;

3) суміщати державну службу із статусом депутата місцевої ради, якщо такий державний службовець займає посаду державної служби категорії «А»;

4) залучати, використовуючи своє службове становище, державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, працівників бюджетної сфери, інших осіб до участі у передвиборній агітації, акціях та заходах, що організовуються політичними партіями;

5) у будь-який інший спосіб використовувати своє службове становище в політичних цілях.

Частиною першою статті 3 Виборчого кодексу України від 19 грудня 2019 року № 396-IX (далі – Кодекс № 396-IX) визначено, що відповідно до Конституції України в Україні проводяться такі типи виборів, зокрема, місцеві вибори:

вибори депутатів сільської, селищної, міської ради.

вибори сільського, селищного, міського голови.

Статтею 193 Кодексу № 396-IX передбачено, що депутатом, сільським, селищним, міським головою може бути обраний громадянин України, який має право голосу відповідно до статті 70 Конституції України.

Депутатом, сільським, селищним, міським головою не може бути обраний громадянин України, який має судимість за вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, кримінального правопорушення проти виборчих прав громадян чи корупційного кримінального правопорушення, якщо ця судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку.

Частиною другою статті 216 Кодексу № 396-ІХ встановлено, що право висування кандидатів у депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, районних у місті рад, а також міських, сільських, селищних рад (територіальних громад з кількістю виборців 10 тисяч і більше) реалізується виборцями через місцеві організації політичних партій у порядку, передбаченому цим Кодексом.

Право висування кандидатів у депутати сільської, селищної, міської ради (територіальної громади з кількістю виборців до 10 тисяч) реалізується виборцями через організації партій або шляхом самовисування у порядку, визначеному цим Кодексом.

Відповідно до статті 36 Конституції України громадяни України мають право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей.

Статтею 2 Закону України «Про політичні партії в Україні» передбачено, що політична партія – це зареєстроване згідно з законом добровільне об'єднання громадян – прихильників певної загальнонаціональної програми суспільного розвитку, що має своєю метою сприяння формуванню і вираженню політичної волі громадян, бере участь у виборах та інших політичних заходах.

Згідно зі статтею 133 розділу III «Податок на прибуток підприємств» Кодексу № 2755-VI до неприбуткових організацій, що відповідають вимогам цього пункту і не є платниками податку, зокрема, можуть бути віднесені:

- бюджетні установи;
- громадські об'єднання, політичні партії, творчі спілки, релігійні організації, благодійні організації, пенсійні фонди;
- спілки, асоціації та інші об'єднання юридичних осіб.

Статтею 6 Закону України «Про політичні партії в Україні» зазначено, що членом політичної партії може бути лише громадянин України, який відповідно до Конституції України має право голосу на виборах.

Громадянин України може перебувати одночасно лише в одній політичній партії.

Членами політичних партій не можуть бути, зокрема:

- працівники митних та податкових органів;
- державні службовці у випадках, передбачених Законом України «Про державну службу».

Водночас, згідно зі статтею 6 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» депутат місцевої ради здійснює свої повноваження, не пориваючи з виробничою або службовою діяльністю.

Разом з тим частиною третьою статті 8 зазначеного Закону передбачено, що на депутатів місцевих рад поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції».

Частиною п'ятою статті 5 Закону встановлено, що на державних службовців поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції».

Відповідно до частини п'ятої статті 32 Закону на державних службовців поширюються обмеження, передбачені Законом України «Про запобігання корупції».

Пунктом 1 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» встановлено, що суб'єктами, на яких поширюється дія цього Закону, є особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, зокрема:

народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови;

державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування;

посадові та службові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, і центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику.

Крім того, статтею 25 зазначеного Закону передбачено, що особам, зазначеним у пункті 1 частини першої статті 3 цього Закону, забороняється:

1) займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю, якщо інше не передбачено Конституцією або законами України;

2) входити до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особи здійснюють функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представляють інтереси держави чи територіальної громади в раді (спостережній раді), ревізійній комісії господарської організації), якщо інше не передбачено Конституцією або законами України.

Частиною другою статті 25 вказаного Закону встановлено, що обмеження, передбачені частиною першою цієї статті, не поширюються на депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад (крім тих, які здійснюють свої повноваження у відповідній раді на постійній основі), присяжних, помічників-консультантів народних депутатів України, працівників секретаріатів Голови Верховної Ради України, Першого заступника Голови Верховної Ради України та заступника Голови Верховної Ради України, працівників секретаріатів депутатських фракцій (депутатських груп) у Верховній Раді України.

Отже, законодавством заборонено державним службовцям займатися будь-якими іншими видами оплачуваної діяльності, крім дозволених.

Враховуючи викладене, на думку НАДС, право висування кандидата у депутата місцевої ради (територіальна громада з кількістю виборців 10 тисяч і більше) не може бути реалізоване виборцями через місцеві організації політичних партій, якщо такий кандидат є працівником податкового органу. Посадові особи контролюючих органів, які обіймають посади державної служби категорії «Б» або «В», можуть реалізувати своє право бути кандидатами у депутати сільської, селищної, міської ради (територіальної громади з кількістю виборців до 10 тисяч) лише шляхом самовисування.

Окремо повідомляємо, що листи міністерств, інших центральних органів виконавчої влади мають лише роз'яснювальний (інформаційний) характер і не встановлюють правових норм.

З повагою

Голова

Наталія АЛЮШИНА